

Sprawozdanie za rok 2017

Zarządu Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych
z działalności za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

Kraków 2018

Sprawozdanie Fundacji za rok 2017

na okres 1.01 – 31.12.2017

Spis treści:

Wstęp	3
1. Najważniejsze osiągnięcia w roku 2017	7
2. Działalność statutowa	8
3. Działalność gospodarcza	20
4. Fundraising	24
5. Promocja	25
7. Przychody i wydatki Fundacji	27

Wstęp

Fundacja w roku 2017 koncentrowała swoje działania na prowadzeniu Małopolskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej (MOWES) w subregionach tarnowskim, podhalańskim i sądeckim. Ośrodek prowadzony jest wspólnie z czterema innymi organizacjami w ramach konsorcjum, które otrzymało Akredytację Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej Najwyższej Jakości. Finansowanie tych zadań zapewniają projekty z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, które charakteryzuje wysoki stopień skomplikowania i ryzyko utraty płynności finansowej. Wsparcie finansowe MOWES stanowi również (w mniejszym stopniu) grant od sponsora prywatnego. Świadczenie usług MOWES wymaga wiedzy i doświadczenia z zakresu funkcjonowania ekonomii społecznej i animowania środowisk w kierunku rozwoju ES. Ważnym przedsięwzięciem MiLA w ramach tych projektów było uruchomienie Programu Grantowego w każdym subregionie. Poprzez Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Fundacja realizowała swoje trzy kluczowe tematy: turystyka dziedzictwa, przedsiębiorczość lokalna i dialog społeczny.

Kontynuowano wsparcie środowiska małopolskich seniorów poprzez projekt służący tworzeniu i funkcjonowaniu rad seniorów w kilkunastu gminach oraz wzmocnieniu współpracy między nimi poprzez Małopolską Sieć Seniorów „Działamy Wspólnie”. Ponadto Fundacja rozpoczęła realizację międzynarodowego projektu dotyczącego rozwoju i wykorzystania ekomuzeum do zachowania dziedzictwa niematerialnego i tworzenia w oparciu o nie atrakcyjnego produktu turystycznego i edukacji.

Zespół Fundacji:

Osoba, stanowisko	Wiedza i kompetencje
Barbara Kazior , Prezes Zarządu Animator w Subregionie Podhalańskim, Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Tarnowskim – do 10.2017 Opiekun Małopolskiej Sieci Rad Seniorów – od 04.2017 Koordynator projektu – od 10.2017	Partnerstwo trójsektorowe, partycypacja społeczna, turystyka dziedzictwa, w tym ekomuzea i questing, zarządzanie projektami, trenerka
Olga Gałek , Członek Zarządu Animator w Subregionie Sądeckim,	Rozwój przedsiębiorczości, ekonomia społeczna, kreowanie marki, zarządzanie

Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Podhalańskim Specjalista ds. marki	projektami, trenerka
Krzysztof Florys , Menedżer Projektów, Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Sądeckim do 04.2017	Turystyka dziedzictwa, questing, tworzenie szlaków i produktów turystycznych, promocja turystyki, zarządzanie projektami, trener
Anna Szreniawa , Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Sądeckim, Specjalista ds. Finansów	Rozliczanie projektów, przygotowywanie dokumentów finansowych, realizacja Programu Grantowego
Adriana Starowicz , Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Podhalańskim (do 10.2017.), Specjalista ds. Finansów	Rozliczanie projektów, przygotowywanie dokumentów finansowych, obsługa finansowa działalności gospodarczej
Lucyna Stryczek , Księgowa	Prowadzenie księgowości, rozliczanie projektów
Joanna Żyła , Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Tarnowskim	Administracja, realizacja Programu Grantowego
Agnieszka Cader , Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Podhalańskim od 01 do 04.2017	Realizacja Programu Grantowego, rozliczanie projektów
Joanna Bobowska , Animator w Subregionie Tarnowskim do 06.2017	Wdrażanie usług animacji w Subregionie Tarnowskim
Arkadiusz Brzeziński , Animator w Subregionie Tarnowskim, Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Sądeckim, Koordynator projektu od 07.2017	Wdrażanie usług animacji w Subregionie Tarnowskim i Sądeckim, koordynacja projektu pt. Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy wspólnie”
Agnieszka Pabis , Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w	Realizacja Programu Grantowego, wdrażanie usług animacji w Subregionie Tarnowskim i

Subregionie Podhalańskim, Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Tarnowskim od 11.2017	Podhalańskim, turystyka
---	-------------------------

W roku 2017 nastąpiło kilka zmian w składzie kadry Fundacji:

1. W okresie 01 – 04.2017 Fundacja zatrudniała Agnieszkę Cader na stanowisku Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Podhalańskim oraz do prowadzenia rozliczeń finansowych.
2. W kwietniu 2017 Fundacja zakończyła współpracę z Krzysztofem Florysem.
3. W czerwcu 2017 Fundacja zakończyła współpracę z Joanną Bobowską.
4. W lipcu 2017 zatrudniono Arkadiusza Brzezińskiego na stanowisku Animator w Subregionie Tarnowskim, Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Sądeckim, Koordynator projektu „Małopolska Sieć Rad Seniorów Działamy Wspólnie”.
5. W październiku zatrudniono Agnieszkę Pabis na stanowisku Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Podhalańskim, Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Tarnowskim.
6. Fundacja nawiązała współpracę z Anną Cioch (umowa zlecenie) przy realizacji projektu Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy wspólnie” w charakterze Opiekunki Rad Seniorów.

Zatrudnienie na koniec roku 2017:

Osoba	Stanowisko
Barbara Kazior	Prezes Zarządu Animator w Subregionie Podhalańskim Opiekun Małopolskiej Sieci Rad Seniorów – od 04.2017 Koordynator projektu – od 10.2017
Olga Gałek	Członek Zarządu Animator w Subregionie Sądeckim Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Podhalańskim Specjalista ds. marki

Małgorzata Łuszczek,	Członek Zarządu Wolontariusz
Arkadiusz Brzeziński,	Animator w Subregionie Tarnowskim Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Sąddeckim Koordynator projektu
Agnieszka Pabis	Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Podhalańskim Specjalista ds. współpracy międzysektorowej w Subregionie Tarnowskim
Joanna Żyła,	Administracja, obsługa biurowa Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Tarnowskim
Anna Szreniawa	Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Sąddeckim Specjalista ds. Finansów
Adriana Starowicz	Konsultant ds. animacji i wspierania inicjatyw lokalnych w Subregionie Podhalańskim Specjalista ds. Finansów
Lucyna Stryczek	Księgowa Specjalista ds. Finansów

1. Najważniejsze osiągnięcia w roku 2017

Do największych osiągnięć Fundacji w roku 2017 można zaliczyć:

1. Program Grantowy w ramach Małopolskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej

W 2017 r. Fundacja przygotowała, uruchomiła i przeprowadziła I edycję Programu Grantowego dla podmiotów ekonomii społecznej w 3 subregionach w Małopolsce, w których prowadzimy Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej: Sądecki, Tarnowski i Podhalański. Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych jako Operator Programu Grantowego przekazała wsparcie w postaci grantów:

- 35 podmiotom z Subregionu Sądeckiego;
- 19 podmiotom z Subregionu Podhalańskiego;
- 26 podmiotom z Subregionu Tarnowskiego.

Organizacje otrzymały wsparcie merytoryczne od kadry MiLA w postaci szkoleń, warsztatów i konsultacji na etapie przygotowania, planowania i realizacji projektów.

2. Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy wspólnie” i konferencja

W roku 2017 Fundacja skupiła się na rozwoju Małopolskiej Sieci Rad Seniorów „Działamy Wspólnie” – dopracowano cele Sieci i regulamin działania, zwiększono liczbę gmin zaangażowanych w Sieć (do 15) oraz przede wszystkim zacieśniono współpracę. W grudniu 2017 roku wybrano pierwszy skład Prezydium Sieci, który przy dalszym wsparciu Fundacji będzie przejmował obowiązki kierowania Siecią.

W grudniu 2017 odbyła się ogólnopolska konferencja podsumowująca projekt „Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy Wspólnie”, w której uczestniczyli przedstawiciele organizacji senioralnych i rad seniorów z całej Polski, przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przedstawiciele Mazowieckiej Sieci Rad Seniorów i partnerzy projektu. Konferencję otworzył Marszałek Województwa Małopolskiego – Wojciech Kozak, który zaprezentował założenia polityki senioralnej i aktualnie realizowane przedsięwzięcia na rzecz seniorów (projekt teleopieki). Podczas konferencji dyskutowano ważne kwestie dotyczące funkcjonowania rad seniorów i ich wpływu na zwiększenie aktywności i poprawę jakości życia osób starszych, rozmawiano o potrzebach i planach na przyszłość Małopolskiej Sieci. Konferencji Towarzyszył Festiwal i Targi Aktywności Seniorów.

2. Działalność statutowa

W roku 2017 Fundacja realizowała swoje cele statutowe w ramach 3 głównych bloków tematycznych:

- A. Turystyka dziedzictwa
- B. Przedsiębiorczość lokalna
- C. Dialog społeczny

A. Turystyka dziedzictwa

Cel główny (zgodnie ze Strategią rozwoju Fundacji MiLA na lata 2016-2018):
Doskonalenie i wdrażanie metod rozwoju regionów poprzez tworzenie oferty turystyki dziedzictwa w oparciu o wartości kulturowe i przyrodnicze miejsca we współpracy ze społecznościami lokalnymi.

Cele szczegółowe zostały rozpisane w odniesieniu do dwóch podstawowych metod stosowanych przez Fundację:

- **Questing** to metoda odkrywania dziedzictwa polegająca na tworzeniu nieoznakowanych szlaków (questów) w terenie, którymi można wędrować kierując się informacjami zawartymi w wierszowanych wskazówkach, zawierających zagadki. Każdy quest prowadzi do miejsca ukrycia skarbu – pudełka z pieczętką, której odbicie na ulotce potwierdza przejście całego questu i rozwiązanie zagadek.
 - Cel 1. Rozwijanie rynku questingu w Polsce
 - Cel 2. Zwiększenie dostępności funkcjonujących questów
 - Cel 3. Stworzenie społeczności osób zainteresowanych questingiem
- **Ekomuzeum** to sieć ciekawych miejsc i ludzi prezentujących „żywe” dziedzictwo przyrodnicze, historyczne i kulturowe określonego obszaru, która pozwala w atrakcyjny i angażujący sposób poznać, zobaczyć i doświadczyć piękna i wartości lokalnego dziedzictwa. Ekomuzeum stanowi zestaw ofert i produktów edukacyjnych i turystycznych.
 - Cel 4. Upowszechnienie wiedzy na temat tworzenia i funkcjonowania ekomuzeum
 - Cel 5. Zwiększenie liczby działających ekomuzeów jako sieciowych produktów edukacyjno-turystycznych
 - Cel 6. Wzrost atrakcyjności oferty ekomuzeów i sprawności ich zarządzania poprzez podniesienie kompetencji liderów i partnerów ekomuzeów i lepsze wypromowanie oferty ekomuzeów

- Cel 7. Zdobywanie nowej wiedzy i doświadczeń w zakresie tworzenia i rozwijania ekomuzeów i questów poprzez międzynarodową wymianę doświadczeń w zakresie questingu i ekomuzeów oraz upowszechnienie modelu tworzenia ekomuzeum i questów wśród partnerów zagranicznych
- Cel 8. Rozwijanie nowych narzędzi i metod wykorzystywanych w turystyce dziedzictwa – podnoszenie atrakcyjności oferty Fundacji

Działania

W roku 2017 działania były prowadzone w odniesieniu do dwóch celów szczegółowych:

- Cel 1.
 - Promocja questingu jako metody promocji i uatrakcyjnienia destynacji turystycznych odbywała się głównie podczas spotkań, warsztatów i szkoleń prowadzonych w ramach Małopolskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej.
 - Więcej działań prowadzono w ramach działalności gospodarczej.

- Cel 4.
 - Prezentowano metody tworzenia sieciowej oferty turystycznej poprzez rozwijanie współpracy w ramach ekomuzeum podczas spotkań, szkoleń i wizyty studyjnej w ramach Małopolskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Cel 7.

- Rozpoczęto realizację nowego międzynarodowego projektu pt. Protection and REVOCERY of immaterial CULTural heritage of Central Europe through Ecomuseums as driver of local growth 'CULTURECOVERY' współfinansowanego w ramach program Interreg Central Europe. Projekt będzie realizowany w okresie: 1.07.2017 – 30.06.2020. Projekt jest realizowany w ramach współpracy z partnerami z Włoch (lider projektu), Chorwacji, Słowenii, Austrii i Węgier.
- W ramach poszerzania wiedzy na temat tworzenia i funkcjonowania ekomuzeum zapoznano się z działalnością Ecomuseum of Sea and Salt w miejscowości Cervia we Włoszech.

- Przedstawiciel Fundacji wziął udział w spotkaniu roboczym partnerów, zaprezentował działalność Fundacji oraz Ekomuzeum Doliny Karpia, z którym Fundacja będzie współpracowała przy realizacji projektu.
- Opracowano metodykę prowadzenia badań i przeprowadzono badania w zakresie:
 - Zarządzania ekomuzeum i stosowania technik partycypacyjnych w jego funkcjonowaniu
 - Analizy słabych i mocnych stron ekomuzeum oraz szans i zagrożeń w kontekście ochrony i zachowania dziedzictwa niematerialnego
 - Opracowania zbioru dobrych praktyk stosowanych do wzbogacenia i uatrakcyjnienia ekomuzeum z wykorzystaniem zasobów lokalnego dziedzictwa, przede wszystkim niematerialnego.

Badaniem zostały objęte ekomuzea i przedsięwzięcia/inicjatywy o podobnym charakterze działające na terenie wszystkich krajów partnerskich.

Rezultaty

- Zainteresowanie metodyką questingu (dwa zleceni).
- Podniesienie wiedzy na temat modeli zarządzania ekomuzeum i stosowania partycypacyjnych metod w jego funkcjonowaniu – opracowanie pt. 'Common analysis on participative methods and management systems of ecomuseums'
- Analiza SWOT funkcjonowania ekomuzeów w aspekcie zachowania i wykorzystania dziedzictwa niematerialnego 'SWOT Analysis. Ecomuseums as a vehicle to safeguard intangible cultural heritage'
- Zbiór dobrych praktyk stosowanych w działaniach Ekomuzeum na rzecz ochrony i wykorzystania dziedzictwa niematerialnego.
- Wzrost zainteresowania tworzeniem ekomuzeum przez nowe społeczności (np. gminy na Spiszu: Łapsze Niżne, Czorsztyn)

Lista projektów

- Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Tarnowski (Umowa nr: RPMP.09.03.00-12-0045/16-00), dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa Region Spójny Społecznie, Działanie 9.3, z Europejskiego Funduszu Społecznego: 6 609 315,60 PLN (wartość projektu 6 840 704,20 PLN);

- Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki (Umowa nr: RPMP.09.03.00-12-0046/16-00), dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa Region Spójny Społecznie, Działanie 9.3, z Europejskiego Funduszu Społecznego: 8 789 712,87 PLN (wartość projektu 9 145 228,87 PLN);
- Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Podhalański (Umowa nr: RPMP.09.03.00-12-0047/16-00), dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa Region Spójny Społecznie, Działanie 9.3, z Europejskiego Funduszu Społecznego: 4 264 966,23 PLN (wartość projektu 4 430 061,63 PLN);
- Protection and REVOCERY of immaterial CULTural heritage of Central Europe through Ecomuseums as driver of local growth 'CULTURECOVERY' współfinansowanego w ramach program Interreg Central Europe – 124 000 EUR.

Zespół

- Barbara Kazior
- Olga Gałek
- Agnieszka Pabis
- Joanna Żyła

B. Przedsiębiorczość lokalna

Zgodnie z dokumentem „Strategia rozwoju Fundacji MiLA na lata 2016-2018):

Spośród 3 kluczowych tematów dla domeny: produkt lokalny, marka lokalna i ekonomia społeczna, dwa pierwsze rozwijane są na poziomie ogólnopolskim, a w przypadku ekonomii społecznej – MiLA koncentruje swe działania na obszarze Małopolski.

W domenie „przedsiębiorczości lokalnej” strategia koncentruje się przede wszystkim na rozwoju produktu poprzez doskonalenie metod i sposobów realizacji działań, by efektywniej wspierać społeczności lokalne. Ważnym zadaniem jest gromadzenie i opisanie doświadczeń, wiedzy i rezultatów działań oraz zebranie ich w formę publikacji i „standardów działań w zakresie przedsiębiorczości lokalnej”, tak by łatwiej było upowszechniać dobre praktyki, budując jednocześnie markę MiLA. Ta skodyfikowana wiedza zostanie również wykorzystana do poszerzenia zespołu MiLA o stałych współpracowników, co pozwoli zwiększyć skalę działalności.

- **Ekonomia społeczna** traktowana jest jako sposób funkcjonowania podmiotów na rynku w odniesieniu do zasad ekonomicznych i społecznych, którymi się

wyróżniają. Dotyczy w szczególności: przedsiębiorstw społecznych (m.in. spółdzielni socjalnych), podmiotów ekonomii społecznej (organizacji pozarządowych, podmiotów reintegracyjnych) oraz grup nieformalnych i partnerstw stawiających sobie za cel aktywizację społeczno-zawodową, rozwój przedsiębiorczości społecznej, budowanie przyjaznego otoczenia dla przedsiębiorczości społecznej.

- **Produkt lokalny** – wyrób lub usługa, z którą utożsamiają się mieszkańcy regionu, produkowana w sposób niemasowy i przyjazny dla środowiska, z surowców lokalnie dostępnych, będąca wizytówką regionu.
- **Marka lokalna** - znak promocyjny przyznawany wybranym produktom lokalnym; w proces budowania marki lokalnej – określanie wyróżników, przesłania które ma zawierać, zasad przyznawania – włączeni są mieszkańcy regionu, przedsiębiorcy, samorząd i przyszli klienci.

Cele

W 2016 przyjęliśmy strategię rozwoju MiLA na lata 2016-2018:

Cel główny (zgodnie ze Strategią rozwoju Fundacji MiLA na lata 2016-2018): Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w Polsce opartej o dziedzictwo i naturalne zasoby miejsca

Cel dodatkowy: Doskonalenie i wdrażanie metod i sposobów rozwoju przedsiębiorczości lokalnej opartej o dziedzictwo miejsca we współpracy ze społecznościami lokalnymi w Polsce

Cele szczegółowe:

- Cel 1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o produkt lokalny
- Cel 2. Podniesienie kompetencji osób zajmujących się rozwojem przedsiębiorczości lokalnej (budowaniem marki, marketingiem produktów lokalnych, rozwojem ES)
- Cel 3. Włączenie społeczności lokalnych w co najmniej 2 miejscach w Polsce w proces budowania marki miejsca (miasta, gminy, powiatu, województwa)
- Cel 4. Upowszechnienie zebranych doświadczeń i wiedzy eksperckiej w z zakresu rozwijania przedsiębiorczości lokalnej (produkt lokalny, marka, ekonomia społeczna) wśród organizacji i instytucji kreujących lub wspierających rozwój lokalny

- Cel 5. Wzmocnienie potencjału sektora ES i pozycji rynkowej PS w Małopolsce.

Działania w odniesieniu do założonych celów szczegółowych Cele 1-5:

➤ Cel 1:

- Wsparcie w zakresie wdrażania marki lokalnej Dolina Karpią: doradztwo przy przygotowaniu Regulaminu Znak Promocyjny, zasad użytkowania znaku, promocji wśród potencjalnych użytkowników oraz na poziomie Województwa Małopolskiego (nawiązanie współpracy z „Made in Małopolska” i kraju (promocja wśród OWES, LGD), udział w Kapitulie Znak Promocyjny i przyznanie prawa do jego użytkowania pierwszym 3 podmiotom na określone produkty.
- Animowanie współpracy samorządów ze społecznością lokalną w zakresie przedsiębiorczości lokalnej, prowadzenie spotkań animacyjnych dot. rozwoju przedsiębiorczości lokalnej, ekonomizowania się podmiotów ekonomii społecznej, budowania przyjaznego otoczenia dla ekonomii społecznej.
- Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej w Małopolsce w przygotowaniu i inicjatyw w ramach Programu Grantowego, wsparcie finansowe inicjatyw do realizacji w 2018 r. (np. sklepik produktów lokalnych, pakiet turystyczny, kuchnia lokalna).
- Wyinkubowanie nowych pomysłów na działania związane z produktem lokalnym w Gminie Zawoja w oparciu o budowanie marki miejsca.
- Wyinkubowanie nowych pomysłów na przedsiębiorcze działania związane z produktem lokalnym w Powiecie Gorlickim wokół budowania marki lokalnej i marki miejsca „Gorlice Miasto Światła”.

➤ Cel 2:

- 2 cykle szkoleń dla animatorów przedsiębiorczości lokalnej: CYKL szkoleniowo-doradczy dla Liderów Inicjatyw Społecznych (17 osób) w Subregionie Sądeckim, CYKL dla Liderów Inicjatyw Społecznych (15 osób) w Subregionie Podhalańskim . Każdy cykl szkoleniowy obejmował: 1) 3- dniowe szkolenie z wizytą studyjną: Rola i dobre praktyki animacji społeczności lokalnej w tworzeniu środowiska przyjaznego rozwojowi ekonomii społecznej. Diagnoza środowiska lokalnego; Kompetencje Lidera; Aktywizacja przy wykorzystaniu lokalnych zasobów środowiska, m.in. ekomuzeum, produkt lokalny, marka lokalna, questing, 2) 2-dniowe szkolenie: Wypracowanie planu animacji lokalnej; Narzędzia animacji; Planowanie

działań związanych z tworzeniem środowiska przyjaznego rozwojowi ekonomii społecznej na poziomie lokalnym.

- Doradztwo i planowanie praktyk z 32 Liderami Inicjatyw Społecznych w Małopolsce (uczestników Cykli szkoleniowo-doradczych).
- Przeprowadzenie 3 warsztatów tematycznych dot. budowania marki miejsca dla JST, NGO i mieszkańców w Gorlicach, Krynicy i Siennej (MOWES Małopolska – Subregion Sądecki)
- Przygotowanie i przeprowadzenie 8 warsztatów dot. przygotowania projektów do programu grantowego dot. ekonomizacji organizacji pozarządowych (MOWES Małopolska - Subregion tarnowski, sądecki i podhalański)
- Udział w panelu dot. budowania marki podczas Kongresu Marki Małopolska w XI.2017 r.

➤ Cel 3:

- Przygotowanie Strategii Promocji Gminy Zawoja, zawierającej m.in. efekty procesu budowania marki miejsca „Zawoja – Region Babia Góra”.
- Udział w procesie budowania marki lokalnej „Misja Kampinos” – prowadzenie warsztatów z JST i mieszkańcami, rekomendacje i konsultacje, doradztwo przy przygotowaniu Regulaminu Znaku Promocyjnego i kryteriów użytkowania znaku.
- Prowadzenie procesu budowania marki lokalnej w Powiecie Gorlickim, włączenie mieszkańców w budowanie marki i realizację wspólnych projektów.
- Wsparcie procesu budowania marki miejsca w Gminie Krynica (warsztaty, konsultacje) i pobudzenie NGO do wprowadzania oferty turystycznej bazującej na zasobach miejsca.
- Wsparcie procesu budowania marki miejsca „Gorlice – Miasto Światła”.
- Wsparcie procesu budowania marki miejsca „Rożnów – Jezioro Marzeń”.

➤ Cel 4:

- Udział w Tygodniu Ekonomii Społecznej, organizowanym przez ROPS w Krakowie: prezentacja dobrych praktyk z zakresie wykorzystania zasobów środowiska dla rozwoju ekonomii społecznej na poziomie lokalnym na uczelni w Nowym Targu i w Krakowie, realizacja wizyty studyjnej dla studentów z Nowego Targu do Doliny Karpia;
- Realizacja wizyty studyjnej z zakresu rozwoju ES w oparciu o ekomuzeum dla grupy z subregionu podhalańskiego do Doliny Karpia;

- Udział w kreowaniu ES na poziomie krajowym: praca w Krajowym Komitecie Rozwoju ES (Członek Wspierający) – współtworzenie i konsultacje dokumentów dot. ES, m.in. Krajowego Planu Rozwoju ES.
- Cel 5:
- Prowadzenie Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Małopolsce: w subregionie sądeckim, podhalańskim i tarnowskim:
 - Kompleksowe wsparcie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości społecznej w 3 Subregionach Małopolsce (Sądecki, Tarnowski, Podhalański): animowanie społeczności lokalnych w kierunku ES, prowadzenie dialogu z samorządami dot. wzmocnienia pozycji ES (klauzule społeczne, zlecenie zadań publicznych itp.), praca z grupami inicjatywnymi w kierunku tworzenia PS, wsparcie istniejących i nowych PS, wsparcie PES w zakresie ekonomizacji działań.
 - Przygotowanie, uruchomienie i przeprowadzenie I edycji Programu Grantowego w 3 subregionach: przygotowanie regulaminu, zasad, platformy służącej obsłudze Programu Grantowego (składanie, ocena, realizacja, sprawozdawczość Grantów), warsztaty, szkolenia, konsultacje dla uczestników Programu, wsparcie w zakresie nawiązania współpracy przy realizacji inicjatyw ES;
 - Warsztaty, szkolenia – m.in. dla Liderów Inicjatyw Społecznych;
 - Uzyskanie ponownej akredytacji w ramach systemu AKCES jako OWES najwyższej jakości;
 - Uczestniczenie w pracach na rzecz ES na poziomie wojewódzkim: członek Komitetu Rozwoju ES : konsultacje dokumentów, promocja ES, wymiana doświadczeń, udział w 2 grupach tematycznych: wsparcie dla PS i marketing produktów firm społecznych (lider grupy).
 - Udział w spotkaniu sieciującym OWES w Rabce (X.2017r.).

Rezultaty:

- Założenia marki miejsca dla Gminy Krynica, Zawoja, marki lokalnej Misja Kampinos, Karpating (proces ciągły);
- Przyznanie znaku Dolina Karpią pierwszym 3 podmiotom dla kilku produktów i usług;
- Nawiązanie współpracy z marką „Made in Małopolska”, pod którą mogą promować się marki lokalne Dolina Karpią, Karpating, marki miejsca (JST) i MiLA jako podmiot z Małopolski;
- Akredytacja Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES);

- Uruchomienie, promocja i prowadzenie OWES: Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Tarnowski, Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki, Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Podhalański;
- Przeszkolenie 32 Liderów Inicjatyw Społecznych w zakresie animowania rozwoju lokalnego w kierunku ekonomii społecznej przy użyciu sprawdzonych narzędzi aktywizacji MiLA: ekomuzeum, questing, produkt lokalny, marka lokalna;
- Włączenie Liderów Inicjatyw Społecznych w 3 Subregionach Małopolski: w proces diagnozowania i planowania rozwoju społeczności lokalnych pod kątem ekonomii społecznej;
- Uruchomienie pilotażowej na skalę kraju I edycji Programu Grantowego, którego celem jest ekonomizacja podmiotów ekonomii społecznej – testowanie i poszerzenie oferty rynkowej organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych;
- Ocena i przyznanie grantów na inicjatywy w obszarze ES – OWES Małopolska: 19 w subregionie podhalańskim, 28 w tarnowskim i 61 w sądeckim (dla 36 Operatorów jest MiLA, 25 Stowarzyszenie Cumulus).

Lista projektów

- Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Tarnowski (Umowa nr: RPMP.09.03.00-12-0045/16-00), dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa Region Spójny Społecznie, Działanie 9.3, z Europejskiego Funduszu Społecznego: 6 609 315,60 PLN (wartość projektu 6 840 704,20 PLN);
- Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki (Umowa nr: RPMP.09.03.00-12-0046/16-00), dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa Region Spójny Społecznie, Działanie 9.3, z Europejskiego Funduszu Społecznego: 8 789 712,87 PLN (wartość projektu 9 145 228,87 PLN);
- Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Podhalański (Umowa nr: RPMP.09.03.00-12-0047/16-00), dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa Region Spójny Społecznie, Działanie 9.3, z

Europejskiego Funduszu Społecznego: 4 264 966,23 PLN (wartość projektu 4 430 061,63 PLN).

- Zespół
- Olga Gałek
- Barbara Kazior
- Krzysztof Florys
- Joanna Bobowska
- Joanna Żyła
- Anna Szreniawa
- Adriana Starowicz
- Arkadiusz Brzeziński
- Agnieszka Pabis
- Agnieszka Cader

C. Dialog społeczny

Cel główny (zgodnie ze Strategią rozwoju Fundacji MiLA na lata 2016-2018): **wzmocnienie dialogu samorządów z mieszkańcami (szczególnie w Małopolsce) poprzez zwiększenie zasięgu stosowania sprawdzonych narzędzi partycypacji, takich jak budżet obywatelski, partycypacyjne projektowanie przestrzeni publicznych, rady seniorów.**

Cel wspierający: **testowanie i upowszechnianie nowych, innowacyjnych metod angażowania i dialogu.**

Pomagamy rozwijać długofalową współpracę pomiędzy różnymi aktorami życia społecznego, dlatego w naszych działaniach kluczowe są:

- **Partycypacja obywatelska** – czyli udział mieszkańców w podejmowaniu ważnych decyzji dotyczących ich miejscowości czy regionu oraz współdziałanie w ich wdrażaniu;
- **Partnerstwo trójsektorowe** – regularna współpraca samorządów, organizacji pozarządowych i firm na rzecz rozwoju lokalnego.

Cele szczegółowe:

- Cel 1. Zwiększenie liczby gmin, które wdrożyły budżet obywatelski przy wsparciu Fundacji MiLA (szczególnie w Małopolsce);

- Cel 2. Zwiększenie liczby miejsc, w których przeprowadzono partycypacyjne projektowanie przestrzeni publicznej przy wsparciu Fundacji MiLA (szczególnie w Małopolsce);
- Cel 3. Podnoszenie jakości i atrakcyjności dialogu społecznego poprzez pozyskanie lub opracowanie oraz pilotażowe wdrożenie w gminach (szczególnie w Małopolsce) innowacyjnych metod i narzędzi konsultacji społecznych;
- Cel 4. Rozwój konsultacji społecznych on-line przy wykorzystaniu portalu www.wspoldecydujemy.pl;
- Cel 5. Rozwój kompetencji i wymiana doświadczeń urzędników samorządowych (w szczególności z Małopolski) w zakresie prowadzenia dialogu społecznego z mieszkańcami;
- Cel 6. Zwiększenie zaangażowania małopolskich seniorów w życie publiczne.

Działania

W roku 2017 Fundacja MiLA wraz z partnerami zrealizowała działania przede wszystkim w odniesieniu do celu 6 dotyczącego zwiększenia zaangażowania małopolskich seniorów w życie publiczne.

Najważniejsze działania:

- cykl szkoleniowy dla 15 liderów seniorów z Małopolski, złożony z 3-dniowej wizyty studyjnej w Małopolsce (IV 2017) i dwóch warsztatów szkoleniowych w Krakowie (V i VII 2017), którego celem była edukacja w zakresie tworzenia i funkcjonowania rad seniorów oraz planowanie wsparcia liderów w ww. zakresie;
- Dostarczono wsparcia seniorom z 15 gmin w zakresie tworzenia i funkcjonowania rad seniorów (moderacja spotkań, opracowanie statutu, udział w spotkaniach z władzami lokalnymi);
- Wsparto realizację czterech inicjatyw senioralnych służących aktywizacji seniorów i wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy partnerami z różnych gmin Małopolski;
- Podjęto działania na rzecz rozwoju powołanej w roku 2016 Małopolskiej Sieci Rad Seniorów „Działamy Wspólnie” poprzez dopracowania celów, zasad działania oraz powołano władze Sieci;

- odbyła się ogólnopolska konferencja podsumowująca projekt Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy Wspólnie” z udziałem ponad 100 osób (XII 2017), podczas której przedstawiciele grup senioralnych, organizacji pozarządowych i samorządów z całej Polski zapoznali się z doświadczeniami Fundacji MiLA w zakresie aktywizacji seniorów do działania na rzecz lokalnych społeczności;
- udział w Kapitulie Konkursu Małopolski Senior Roku, organizowanego przez ROPS Kraków;
- udział w dyskusji panelowej podczas Kongresu Srebrna Małopolska w Krakowie;
- ponadto portal www.wspoldecydujemy.pl był wykorzystywany przy wsparciu Fundacji do prowadzenia budżetów obywatelskich on-line;

Rezultaty

Rezultatem opisanych powyżej działań jest:

- Powołanie nowych i podniesienie jakości działania rad seniorów w 15 gminach Małopolski;
- Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy Wspólnie”.

Lista projektów realizowanych w 2017 roku:

- „Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy Wspólnie””: współfinansowany w ramach Rządowego Programu Aktywizacji Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020, realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej; dofinansowanie: 187 480 zł;

Zespół

- Arkadiusz Brzeziński
- Barbara Kazior
- Anna Cioch
- Olga Gałek
- Joanna Żyła

3. Działalność gospodarcza

Cel

Prowadzenie ciągłej działalności gospodarczej MiLA w oparciu o unikatową na rynku ofertę:

- wyróżniająca się na rynku oferta Fundacji Zespołu MiLA, wykorzystująca doświadczenie Zespołu, złożona z uzupełniających się zagadnień i narzędzi wspierających rozwój lokalny;
- poszerzenie (ewentualnie) grona współpracowników, aby zwiększyć skalę działalności;
- dywersyfikacja kanałów sprzedaży (poszerzenie kanałów sprzedaży o „pozaprojektowe”);
- przetestowanie ofert konsorcjalnych – przystępowanie do przetargów z innymi partnerami.

Odbiorcy

- organizacje i instytucje współpracujące z MiLA oraz ich partnerzy (zgłaszające się do MiLA poprzez znajomości);
- organizacje i instytucje bazujące na środkach publicznych (baza potencjalnych zleceniodawców zamieszczających informacje o przetargach/zapytaniach ofertowych – LGD, LGD, UM, WUP i in.);
- JST z budżetów własnych;
- firmy z branży turystycznej, samorządy zainteresowane marketingiem terytorialnym.

Działania

- Sprzedaż: w 2017 obroty ze sprzedaży wyniosły **71 629,46 PLN**.
- Zdecydowana większość usług świadczona była na rzecz NGO/instytucji w ramach realizacji ich projektów (finansowanych ze środków publicznych/UE).
- W ramach działalności gospodarczej finansowana była część wynagrodzeń personelu Fundacji.
- Realizowano zlecenie z zakresu Turystyki Dziedzictwa i Przedsiębiorczości Lokalnej (produkt lokalny, marka).

NADWYŻKA Z DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ: 39 185,24 PLN.

Turystyka dziedzictwa

- Dziewięć szkoleń podczas warsztatów dotyczących zarządzania dziedzictwem w gminie dla Narodowego Instytutu Dziedzictwa: Byczyna, Stare Bogaczowice, Wołomin, Żory, Żagań, Opatów, Pyrzyce, Tuchola i Polkowice. Szkolenia

dotyczyły edukacji i wykorzystania dziedzictwa w rozwoju turystyki na przykładzie ekomuzeów, questingu i szlaków dziedzictwa. Ponadto podczas warsztatów prezentowane są zagadnienia związane z partycypacją obywatelską i zaangażowaniem lokalnej społeczności.

- Opracowanie tekstów eksperckich na stronę <http://samorzad.nid.pl>. Teksty dotyczyły m.in.: questingu, ekomuzeów, w tym dobrych praktyk, metod pracy warsztatowej, procesu partycypacji, narzędzi diagnozy środowiska lokalnego.
- Szkolenie podczas warsztatów dla partnerów Muzeum Warszawskiej Pragi w zakresie tworzenia oferty turystycznej w oparciu o lokalne dziedzictwo.
- Warsztaty dotyczące questingu połączone z tworzeniem 10 questów dla dziewięciu miejscowości: Lutowiska, Czarna, Krościenko, Girałtove, Niedzica, Mszana Dolna, Limanowa, Doly Kubin i Dębno.
- Organizacja wizyty studyjnej w Ekomuzeum Doliny Karpia dla studentów Podhalańskiej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie.
- Przeprowadzenie warsztatów dotyczących tworzenia oferty turystycznej na Szlaku Kopernikowskim na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rezultaty

Najwięcej zleceń w ramach turystyki dziedzictwa dotyczy tworzenia questów. Polega ono na przeprowadzeniu warsztatów, w efekcie których powstaje opracowany wspólnie z uczestnikami quest.

- 10 questów na terenie całej Polski i 3 questy na Słowacji.

Współpraca z Narodowym Instytutem Dziedzictwa zaowocowała też dwoma zleceniami dotyczącymi wkładu eksperckiego podczas warsztatów dotyczących zarządzania dziedzictwem w gminie, realizowanych na terenie całej Polski oraz tekstów specjalistycznych na nowo tworzony portal dla samorządów dotyczący zarządzania dziedzictwem w gminie: <http://samorzad.nid.pl>. Dzięki szkoleniom promowana jest metodyka działania Fundacji oraz jej oferta.

Zespół

- Barbara Kazior
- Agnieszka Pabis
- Joanna Żyła

Przedsiębiorczość lokalna

- Przygotowanie Strategii Promocji Gminy Zawoja (dokument przyjęty przez Radę Gminy Zawoja do realizacji) na zlecenie Gminy Zawoja;
- Prelekcja podczas wizyty studyjnej "Szlakiem przedsiębiorczości społecznej województwa małopolskiego" w dniu 04.04.2017 dla Częstochowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA;
- Przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów partycypacyjnych z mieszkańcami 13.03.2017 w Zawoi oraz opracowanie raportu z warsztatów na zlecenie przedsiębiorców planujących uruchomienie hotelu;
- Przeprowadzenie dwóch szkoleń z tworzenia produktów lokalnych w Dolinie Pilicy w dniach 27.06.2017 (Opoczno) i 28.06.2017 (Wolbórz) dla Stowarzyszenia Dolina Pilicy (2 kolejne zaplanowano na 2018);
- Przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia nt. podstawowych pojęć i zasad kreowania produktu lokalnego i marketingu terytorialnego, identyfikacji i promocji produktu lokalnego w budowaniu tożsamości lokalnej oraz strategii promocji w dniu 23.09.2017r. na zlecenie Gminy Kęty;
- Przeprowadzenie warsztatów z zakresu budowania marki w dniu 9.12.2017 na zlecenie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania "Dolina Soły" i Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania "Wadoviana";
- Wsparcie procesu budowania marki miejsca na terenie Puszczy Kampinoskiej:
 - warsztaty konsultacyjne dla JST, mieszkańców;
 - doradztwo dot. rozwoju marki lokalnej;
 - przygotowanie propozycji odnośnie stworzenia strategii marki Misja Kampinos.
- Wsparcie marki lokalnej Dolina Karpia:
 - wsparcie w zakresie organizacji i prowadzenie prac Kapituły Znak Dolina Karpia, przygotowaniu i przeprowadzeniu spotkania informacyjnego dla potencjalnych użytkowników znaku.

Rezultaty

- Najwięcej zleceń realizowana była w zakresie budowania marki. W tym zakresie Fundacja w kilku regionach Polski wspiera budowanie marek lokalnych, wspólnie z partnerami z tych miejsc przygotowuje projekty, partnerzy planują jej udział jako eksperta (np. strategia Misja Kampinos, warsztaty w Dolinie Pilicy).
- Zespół:
Olga Gałek
Joanna Żyła

Dialog społeczny

- Tematyka dialogu społecznego, w szczególności partycypacji obywatelskiej i zaangażowania społeczności lokalnej w ochronę i wykorzystanie dziedzictwa w rozwoju, przede wszystkim edukacji i turystyki była prezentowana podczas dziewięciu szkoleń dotyczących zarządzania dziedzictwem w gminie, realizowanych wspólnie z Narodowym Instytutem Dziedzictwa.
- Uczestnictwo w dyskusji panelowej dot. wsparcia seniorów podczas "III-go Kongresu Srebrna Małopolska" w dn. 02.06.2017 r. – zlecenie Stowarzyszenia Pomocy Ludziom Starszym.
- Prowadzenie warsztatów partycypacyjnych dla Gminy Zawoja i przedsiębiorców z Zawoi wpisujące się w budowanie marki miejsca.

Rezultaty

Upowszechnienie wiedzy na temat angażowania osób starszych w działania na poziomie lokalnym

Zespół:

Barbara Kazior

Olga Gałek

Fundraising

W roku 2017 planowano pozyskiwać środki na realizację misji i działalność fundacji w oparciu o dwuelementową strategię:

- A. Pozyskiwanie środków na realizację projektów, zgodnych z celami Fundacji;
- B. Działalność gospodarczą.

Pozyskanie strategicznych partnerów biznesowych, zainteresowanych wspieraniem / realizacją wspólnych inicjatyw pozostawało poza sferą możliwości czasowych pracowników – jest to działanie, które powinno zostać zaplanowane do realizacji w roku 2018.

W roku 2017 złożono w sumie 2 wnioski projektowe.

Projekty złożone w 2017

Lp.	Tytuł projektu	Donator	Kwota
1.	Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy wspólnie”	ASOS 2014-2020	187 480 zł
2.	Małopolskie Questy Wiślane	Program „Małopolska Gościnną”	56 320 zł

Fundacja uzyskała dofinansowanie na realizację projektu Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy wspólnie” w kwocie **187 480 zł**. Nie udało się uzyskać dofinansowania z Programu „Małopolska Gościnną”.

5. Promocja

W 2017 roku główne działania promocyjne były związane z działaniami projektowymi. Fundacja promowała swoją działalność poprzez takie wydarzenia jak konferencja podsumowująca projekt „Małopolska Sieć Rad Seniorów „Działamy wspólnie” z udziałem ponad 100 osób z całej Polski – seniorów i przedstawicieli organizacji pozarządowych (XII 2017).

Promocja w Internecie:

- na bieżąco promowana i rozwijana strona internetowa Fundacji MiLA www.mila.org.pl, na której regularnie publikowane były aktualności i informacje o realizowanych projektach;
- fanpage Fundacji MiLA na Facebooku, gdzie również regularnie publikowane były aktualności i galerie zdjęć z wydarzeń organizowanych przez Fundację; liczba fanów Fundacji na FB przekroczyła 1400 osób;
- prowadzono następujące portale tematyczne:
 - www.wspoldecydujemy.pl – bezpłatne narzędzie dla JST i NGO do prowadzenia badań ankietowych, konsultacji społecznych i budżetów obywatelskich on-line;
 - www.bestquest.pl – portal promujący questy w całej Polsce wśród ich bezpośrednich użytkowników.

Fundacja MiLA była również promowana podczas innych regionalnych i ogólnopolskich wydarzeń, w których wzięli udział jej przedstawiciele, w tym:

- Konferencja Podsumowująca realizację Programu „Obywatele dla Demokracji (Warszawa, 21.03.2017) – ogólnopolski zjazd przedstawicieli organizacji pozarządowych realizujących projekty w ramach tego programu, zorganizowana przez Fundację Batorego i Polską Fundację Dzieci i Młodzieży. Przedstawiciel Fundacji uczestniczył jako panelista w dyskusji panelowej.
- Kongres Marki Małopolska w Krynicy (XI.2017 r.);
- Spotkania Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Warszawie.

Fundacja upowszechniała też dorobek swój i partnerów, z którymi współpracuje podczas imprez organizowanych w ramach realizacji projektów własnych:

- W grudniu 2017 odbyła się w Dostońcu 2-dniowa ogólnopolska konferencja upowszechniająca model tworzenia samorządowych rad seniorów oraz prezentację działalności Małopolskiej Sieci Rad Seniorów „Działamy wspólnie”; w konferencji wzięło udział ponad 100 osób, przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz aktywizacji i rozwoju swoich lokalnych

społeczności w całej Polsce (w szczególności przedstawiciele rad seniorów, grup inicjatywnych zainteresowanych tworzeniem rad oraz regionalnych sieci rad – z Mazowsza), liderzy organizacji pozarządowych z woj. małopolskiego i innych województw oraz liderzy seniorów z Małopolski. Konferencja była prowadzona zróżnicowanymi metodami – odbyły się obrady plenarne, jak również warsztaty tematyczne w mniejszych grupach. Konferencji towarzyszył Festiwal artystyczny seniorów oraz Targi aktywności seniorów połączone z prezentacjami różnych inicjatyw senioralnych z całej Polski.

Niezależnie jednak od działań typowo promocyjnych, kluczowe znaczenie w kształtowaniu wizerunku Fundacji odgrywa dobra opinia o jej zrealizowanych działaniach, która rozchodzi się wśród bezpośrednich odbiorców – samorządów, lokalnych grup działania, organizacji pozarządowych, seniorów itp. Efektem tego jest kontynuowanie współpracy z dotychczasowymi partnerami oraz pozyskiwanie nowych dzięki ich rekomendacjom.

6. Przychody i wydatki Fundacji

Poniższa tabelka zawiera kwoty przychodów i wydatków w roku 2017.

Dotacje od instytucji i organizacji	1 093 033,43 zł
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	71 629,46 PLN
Przychody z operacji finansowych	773,74 PLN
Pozostałe przychody operacyjne	14,46 PLN
Przychody ogółem	1 165 451,09 PLN
Wydatki	1 172 816,00 PLN